ULKOMINISTERIÖ 15.10.2019
Turvallisuuspolitiikan ja kriisinhallinnan yksikkö

Eduskunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto 16.10.2019; Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019; Kriisinhallinta

Suomi osallistuu aktiivisesti kansainväliseen kriisinhallintaan. Osallistuminen palvelee niin vastuunkantoa kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämisestä kuin puolustusvoimien suorituskyvyn ja valmiuksien kehittämistä. Kansainvälinen kriisinhallinta on tärkeä osa Suomen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa. Suomen toiminnassa korostuu kriisialueiden omien turvallisuusrakenteiden, oikeusvaltiokehityksen tukeminen ja turvallisuustoimijoiden kouluttaminen. Suomi toteuttaa ja edistää kriisinhallinnan kokonaisvaltaista lähestymistapaa; keskeistä on turvallisuuden ja vakauden vahvistaminen konfliktialueilla sekä konfliktista kärsivien maiden osaamisen ja kapasiteetin vahvistaminen.

Suomi osallistuu tällä hetkellä **kymmeneen sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon** yhteensä noin **400 sotilaalla** YK:n, EU:n ja Naton sekä kansainvälisen Isisin vastaisen koalition puitteissa. Suomen suurin yksittäinen operaatio-osallistuminen on **YK:n UNIFIL** -operaatio Libanonissa. Suomi osallistuu operaatioon osana ranskalaista reservipataljoonaa noin 200 sotilaalla. Suomi osallistuu myös YK:n **UNTSO** -operaatioon Lähi-idässä (15 sotilastarkkailijaa) sekä **MINUSMA** -operaatioon Malissa (5 sotilasta). **EU-operaatioissa** Suomella on tällä hetkellä yhteensä 21 sotilasta kolmessa eri operaatiossa: **EUTM Somalia** (10 sotilasta), **EUTM Mali** (5 sotilasta) sekä **EUNAVFOR MED Sophia** (6 sotilasta). **Kansainvälisen Isisin vastaisen koalition** Operation Inherent Resolve (**OIR**) –operaatioon Irakissa Suomi osallistuu noin 80 sotilaalla, KFOR-operaatioon Kosovossa 16 sotilaalla ja Naton Irak-operaatioon (Nato Mission Iraq, **NMI**) yhdellä sotilaalla. Osallistumista **Naton** Resolute Support (RS) –operaatiossa Afganistanissa jatketaan noin 60 sotilaalla.

Sotilaallisen kriisinhallinnan menot ovat viimeisten vuosien aikana pysytelleet noin 100 miljoonan euron tasolla (ulkoministeriön ja puolustusministeriön pääluokat yhteensä). Kuluvana vuonna menojen arvioidaan olevan noin 110 milj. euroa. Vuodelle 2020 sotilaalliseen kriisinhallintaan esitetään yhteensä **112,8 milj. euroa** (ulkoministeriön hallinnonalan osuus 53,1 milj. euroa ja puolustusministeriön 59,7 milj. euroa). Sotilaallisen kriisinhallinnan **kehystaso** on vuosina 2020–2023 noin 110 miljoonaa euroa vuodessa. Uudet osallistumispäätökset tai merkittävät käynnissä olevien operaatioiden vahvuuden tai suorituskyvyn muutokset vaatisivat lisärahoitusta. Lisärahoitustarpeisiin on varauduttava jatkossakin, sillä tulevia kriisinhallintaoperaatioita tai käynnissä olevien kriisinhallintaoperaatioiden muutoksia ei voida täysin ennakoida.

Siviilikriisinhallintatehtäviin Suomi osallistuu tällä hetkellä noin **120** lähetetyn **asiantuntijan** panoksella Etyj-, EU- ja YK-operaatioissa sekä kansainvälisen Isisin vastaisen koalition puitteissa. Suomi tukee siviilikriisinhallinnan asiantuntijan panoksella myös Itä-Afrikan valmiusjoukkoa (Eastern Africa Stand-by Force, EASF). Suomen suurin yksittäinen siviilikriisinhallintaosallistuminen on **Etyjin monitorointimissiossa Ukrainassa** (Special Monitoring Mission, SMM), jossa toimii noin 20 suomalaista asiantuntijaa. **EU-operaatioista** eniten suomalaisia on tällä hetkellä EUMM Georgiassa (11), EUAM Iraqissa (7) ja EUCAP Somaliassa (7). **YK:n siviilikriisinhallinnan** merkitys on kasvanut ja Suomen osallistuminen on vakiintunut noin 20 poliisin tasolle. Tavoitteena on jatkaa tällä tasolla myös tulevina vuosina.

Hallitusohjelmassa asetetaan tavoitteeksi siviilikriisinhallintaosallistumisen vahvistaminen ja tavoitetasoksi vähintään 150 asiantuntijaa. Tämä merkitsee noin 30 asiantuntijan kasvua nykytasosta, mille hallitusohjelmassa linjataan lisärahaa tarvittavan 4,5 miljoonaa euroa. Tämä lisäys on määrä toteuttaa asteittain. Vuodelle 2020 momentin määräraha kasvaa 1,225 milj. eurolla, joka vastaa noin 8-10 siviilikriisinhallinnan asiantuntijan lisäystä. Hallitusohjelman mukainen taso saavutetaan julkisen talouden suunnitelmassa mukaan kehyskaudella. Asiantuntijamäärän kasvattaminen asteittain on perusteltua myös rekrytointinäkökulmasta, huomioiden uusien asiantuntijoiden saatavuus suhteessa avautuviin tehtäviin.